

ՆԵՐՔԻՆ

Բարձրագույն Դուռը, արտաքին գործոց նախարարութեան օրէնսդրոշմով յանձնած է կրկին քննել, օտար տէրութեանց այն հաւաքական ծանուցումները որ կընդգիծանայ քարիւղի մեծաւ փառաւ գործադրութեան, զոր ստացած է Սաւի Պէյ : Կը կարծենք թէ, կընէ Մեքէիք, Բ. Գրան օրէնսդրութեան խորհրդակցութեան, քարիւղ միտերկու իրաւանց գործադրութեանը ամենեւին հակառակ չեն տեսնել աստիարակական դաշտագրութեանց :

Միւս կողմէ, մենափաճառք՝ ծաղող գծաւորութեանը նկատի առնելով պատրաստ են եղեր միտերկու իրաւանց գեղէ մը ընել այս մասին եղած դաշտագրան շահերն հաշուելու և խնդիրը վերջացնելու համար :

— Լիբանանու նախարդ կառավարիչ Ռիւսթէմ բաշա Վիլէնա մեկնած է, ուրիշ ջուրերը պիտի երթայ իր ասողութեան համար :

— Կըսուի թէ, Սլեմիոյ գահաժառանգ իշխանը մտերմ Պոլիս պիտի գայ :

— Արեւելեան-Ռուսիոյ ընդհանուր կառավարիչ Ալեք. բաշա առաջիկայ Օ. գետուտ ամայ 10ին պիտի մեկնի իր պաշտօնին դուրս անցնելու :

— Սերաստիոյ առաջնորդ Պեր. Պետ. րոս սրբազանի կողմէ Հայ պատրիարքարան ուղղութեամբ հեռագրէ մը կ'իմացուի թէ, Հաճիկի մէջ սոսկալի հրդեհ մը ծագելով զիւլին երեք մասը մոխիր կըղանայ : Հաճիկ հաղարի յայտ տուէ կըրտիկանայ : Հեռագրի կըյաւելու թէ 6000 անձինք անպաշտպան և մերկ մնացած են : Բարձրաշնորհ Ս. Պատրիարք Հայրն արդէն հաղարդած է այս գոյժը Բ. Գրան :

— Բարձր. Մեծ եղարդուոր հրաման քրտնէ անուղղակի արոց վարչութեան և ոստիկանութեան որ եղպարուին բերուող ձմեռակները չձգեն դուրս հանել, զիմարութեան եղած ատեն անանց խնայութեան ծովը պիտի թափուին :

— Բ. Գրանը ծանուցաւոր մը կրկնած է օտար արտւթեանց, իմացնելով ձեռք առնուած առուղապահական միջոցները և խնդիրով իրենց գործակցութեանը և արոց վճարումը որպէսզի կարելի ըլլայ փոքրցներու մաքրութեան հոգալ :

ԱՅԼԵՒԱՅԼ

Վենետիկի Ա. Ղազարու Միւթարեան Հարց գարտիկն մէջ հըրդեհ ծագէր է անցեալ չարթու : Դրասուներ աղատուէր է բարեւաղդաբար :

— Նիւ Եօրքէն կ'իմացնեն Յուլիս 10 թուականով թէ արեւին կիւղի առաջին մեծնող տալայց թիւը 672ին հասած է : Բոսն չափահաս անձինք մեռած են արեւհար բլլալով :

— Վիեննայի մէջ տաքերուն չափազանց սաստիկութեան պատճառաւ, խնդութեան բազմութիւ պարագաներ պատահած են :

— Բէթթէրի գործակալութեան տուած մէկ լուրին նայելով, կըսէ Է. քարէս, շարք ձերբակալել տըւէր է Նիքոլա Դոնաթանդիսովի Մեծ—Դուրքը, Թուրքիստանի ընդհանուր կառավարիչին ձեռնահասութեան կախեալ գործոց մէջ յանիրաւի միջամտելուն համար :

— Թորինոյէն Իդալի լրագրիկն հետեւեալ կը պատմեն. ուրբիթ Յուլիս 6 հետաքրքրական երեւոյթ մը տեսնուեցաւ Րիւօլիի ճամբուն վրայ, կէսօրէն ետե ժամը մէկ և երեքին մէջուր : Չանաղան գոյնեւրով թիթեանիկներու անհամար խումբ մը կուգար Րիւօլիի կողմէ դէպի Թորինո ուղղուած : Ճճինեւրտ այս այլանդակ բանակը կատարեալ կանոնով և կարգով կըյառաջանար, և իրօք ունէր յառաջապահ խումբ մը, բանակին

մեծ մարմինը՝ մէջտեղը, որուն կըհետեւէր վերջնապահ խումբը : Բնականաբար տեսակ տեսակ մեկնաւորներ կըլլային ասոր համար, և գիւղին մարդիկ, որք այս տաւորինակ բանակին անցքին ներկայ դառնուեցան, առիթ տեսնեցան տըլուր գուշակութիւններ ընելու : Ոմանք իսկ պարզապէս գոյէրային յառաջընթաց նշան մը ենթադրեցին զայն :

— Շումպօրի կոմիտէն առողջութիւնը երթալով աղէկնալու վրայ է, կըսէ Յուլիս 19 թուով Թրօշտօրֆէն հասնող հեռագիր մը :

— Ալեք. քի ծովային և արդարութեան գործոց պաշտօնեաները հրաժարեցին և Թագաւորը երէկ Վիսպատէնի համար ճամբայ ելաւ :

ԿԱՏՂԱՆ ԵՌՆԻՆ
ԽԱՅԹՈՒԱՅԻՆ ԴԱՐԱՆ

Դեռ քիչ ամիս կայ, որ Պ. Պուլէյի կողմէ գիտութեանց համալսարանի հաղորդուած մէկ գիւտը մեծ անուն հանեց Եւրոպայի մէջ : Այս գիւտը կըկայանայ, կատարած չունէ խայթուածը սխառով բուժելուն մէջ, որուն անպիշայ յալուրթիւն հաստատուած է այսօր :

Բորթուկարի Բորթօ քաղաքը քառասուն տարին ի վեր բժշկութիւնը քննող ասօթիւր Բէրէրա Տիւղը, կատարած չունէ խաճնուող ինքնուրէր վրայ փորձած է այդ դարմանը 1882ին :

Սխառով գարմանուողները կատարութեան ցոյցեր չենուեցած, իսկ մեռած են անոնք որոց վերքը տաք երկաթով այրուած են :

Ահա տարի ինչպէս կը բուժուի սխառով. վերքը պէտք է լուսւ պաղ ջուրով, և յետոյ ծեծուած սխառով չիւր, և սխառով վերքին վրայ թողուլ բաւական ատեն :

Ասիէ դատ, 720 կրամ (գրէթէ 250 տրէմ) մաքուր ջուրի մէջ մէկ գլուխ սխառով դնելով պէտք է խաշել, մինչև որ 300 կրամի կամ 170 տրէմի ինչայ ջուրը և ութ օր չարունակ այս ջուրէն խմուենել հիւանդին : Նաե պէտք է առտունները երկու պէնց սխառով կերցունել հայցով : Եթէ կատարութեան ցոյցեր տեսնուին հիւանդին վրայ, պէտք է որ քանի մը գլուխ սխառով ծածկ տրուի անոր մինչև որ թմրութիւն դայ վրան :

Այս գարմանն անդիրպելի է :

ՏԵՂԱՆԱՆ

Բաղարիս նորընտիր վախ Վսեմախայը հաճի Նախարարաւ, հինգ չարթի իրիկուն հոս հասաւ Բաղարիկան չափահասով, ինչպէս ծանուցած էինք նախարգ թիւով :

Տեղայն Միւթթարքի Վսեմ Բաղար պէյ և արիշ բարձրագիր պաշտօնեայք չափաւ երթալով գիտաւորեցին Նորին Վսեմութիւնը : Յետոյ կառավարութեան պալատն առաջնորդեցին զինքը որ կըլու պատէին զինքն ընդունելու նախարգ տուածմանակեայ վախ Վսեմ Բեռովի բաշա, Վսեմ. Հիւրի և Սալիս զինուորական բաշաներն իրենց շքեղ համագեղաններով : Նուագածուայ խումբը Օսմանեան ազգային երգը կը նուագէր :

Առջի օր, Նորին Վսեմութիւնը նախագէտ կառավարիչ անուանող կայսերական ֆէրմանը կարգաց

ուեցաւ հանդիսիւ կառավարութեան պալատը : Թնթանօղնէր արձակուեցան ի պատիւ Նորին Վսեմութեան :

— Տեղայն եղեւնադատ տեսնի նախագահ Պէհա պէյ, Պուլուսայի պատժական ատենին նախագահ կոչուած է : Բաղար յիշատակներ կը թողու մեր քաղաքի հասարակութեան մէջ Պէհա պէյ, որ իր պաշտօնը խղճի մտօք, և արդարաւորութեամբ վարած է միշտ :

Մեծ. Զարեհ Էֆէնտի Տիւղէրեան, տեղայն պատժական նախագատ ատենին մօտ ընդհ. դատախաղի օգնական, Բիտի եղեւնադատ ատենին նախագահ կոչուած է : Տիւղէրեան Էֆէնտի ևս ոչ նուազ համալսութիւնն ստացած է քաղաքիս հասարակութեան : Կը չնդհանրենք զինքն իր նոր պաշտօնին մէջ :

Տիւղէրեան Էֆէնտի կը յաջորդէ Հալիլ Բիֆաթ Էֆէնտի, Բարասիի ընդհանուր գատախաղի օգնականը :

— Ապուլ Կաֆար Զէրի Էֆէնտի տեղայն եղեւնադատ տեսնի նախագահ կոչուած է :

— Նախարգ առժամանակեայ կառավարիչ Վսեմ. Բեռովի բաշա (Էֆէնտի նախարար) ուրբաթ օր Պոլիս վերադարձաւ :

— Ճանիք անուն պետական նաւը, ուր կը գտնուէր Սաղար բաշա, Մէտրինէ, Մէրքէ և Թայիֆ նուիրական քաղաքացի ինճակուած կայսերական նուէրները (սիրբէի հիւանդեուն) տանող, ուրբաթ առաւօտ Իզմիր հանդիպելով, նոյն օրն իրիկուն ճամբայ ելաւ դէպի Պէրութ, ուրիշ անապատի ուղիով պիտի շարունակէ իր ճամբան, հասնելու Էֆէնտի :

— ՅԱՆԱՆԻ ԼՈՒՐ ՄԷ : Ամայս Զին չարթի առտու հանգուցեալ Աւեաի Էֆէնտի Պոյաճեանի հօրեղբոր, որ Պոլէն եկած էր հոսն ուղեցրին իր ժառանգորդը, գիտաւոր գտնուեցաւ Հաճի Մուշղիս սպանդանօղին առջև : Արդէն յոյն մ'ալ կորսուած ըլլաւ, յոյնք այդ կորսուածին գիտաւոր կը կարծեն զայն, բայց տեսնելով որ ձեւքին վրայ հայու հաճիներ կան, կը հասկցուի և կըստուգուի այդ գծաղղը ժառանգորդին գիտին ըլլալու և անմիջապէս Հայ հիւանդանոց կը փոխադրուի : Ստոյգ չենք գիտեր թէ իրօք անձնաւորակութեան արգելք է այս ցաւալի մահը, թէ ուրիշ : Սակայն հաստատան այն է որ ինքզինքը սպաննած ըլլայ, վասնզի կըսուի թէ ինքն արդէն բաւական հարուստ և իր հարստութիւնն առնալովին կորսուած ըլլալով, յոսնահասութեան գտուը արեւած էր արդէն : Կ'իմանայ երբօրորդայն մահը և Իզմիր կուգայ մեծ հարստութիւն մը յառաջող անիկ, և եթէ ստոյգէ մեղ արուած տեղեկութիւնը, 3—400 տիւրդ գտնար մ'ալ առնելիք ունի եղեր հանգուցեալ Պոյաճեանի վրայ :

Կըսուի նաե թէ, ինքնապաշտօն օր մը աղգային վարչութեան կը գիտէ, իր պահանջին առ հայեւքանի մը տիկ ինքզինքը, իր կառավարութեան յայտնելով, վասնզի հանգուցեալ Պոյաճեանի ժառանգութիւնն ինչեալ վարչութեան մօտ կը գտնուի առայժմ : Ժողովը յայտնադրութեան պատճառաւ կընդարարուի իրեն օր հետեւեալ օրը ներկայանայ. կը մեկնի և ան

վայրկեանէն աներեւոյթ կըլլայ քանի մը օր, մինչև որ գիտաւոր գտնուի ինչեալ տեղէն : Այս պատճառով կընենք, իրր եղելութիւն մը, գիտաւոր մը, և ոչ թէ իրր չարթաւիթ կընդունինք ինքնահաստատութեան, որովհետեւ, եթէ ստոյգ ալ ըլլայ, որ ուղած ստաւ կը օր մը ետե տանելու պատտաւանին վրայ ինքզինքը ծովը նեւար եղեւնադրել, եթէ ոչ, յոսնահարձական խնդութիւն մը յոսնահասութեան գոյացեալ, զոր ունեցած է եղեր բաւական ատենէ ի վեր : Ինչ որ ըլլայ ճշմարտութիւնը, ցաւ յայտնելէ ուրիշ բան չենք կարող ընել :

Լրագիրս մամուլը գրուելու առնէ կ'իմանանք թէ, գեր. Առաջնորդին հասած նամակէ մը, անձնատանէն ստորագրուած, յայտնուէր է որ ինքզինքն սպաննէր է :

— Բարաքիս Յոյն հասարակութիւնը մեծ կորուստ մը ըրաւ Ամալիա լրագրայ նախկին խմբագիր, Եաքաֆա Սամեթթարիի մահուամբ : Հանգուցեալ ծնած էր Բիտ 1815ին : Նախ Զուրիցերիա և ապա Դերմանիս երթալով իր ուսմանը կատարելագործեց : Խիտ լուռ ուսու յոնարէն և լատիներէն : Անիկ վերադարձաւ Աթէնք և ծանօթացաւ Յունաստանի նշանաւոր գրագէտներու հետ : Վերջապէս Աթէնքէն Իզմիր եկաւ բարձրօրին հոս հաստատուելու համար : 1844ին Ամալիա լրագրիկն հիմնեց, որով նոր դարի մը առաւ Յոյն հասարակութեան գրական եռանդին : Երկար տարիներ անգագար շարունակեց լրագրին հըրատարակութիւնը, մեծ քաջալուրթութիւն գտաւ, և օգնեց տեղեւորայն գրագրարան յառաջանալ :

Գիտութեան գործին : Բանի մը ատենէ ի վեր ուրիշներու յանձնեց թերթին խմբագրութիւնը, թէեւ մերթ ընդ մերթ կը գրէր հակառակ իր ձեւութեան :

Յուգարիկաւորութեան հանգէր կատարուեցաւ մեծ շքով ամառային հինգ շաբթի իրիկուն, Այրա—Պօթիին աթոռանիստ եկեղեցւոյ

մէջ : Չորս գամբանական ճառ կարդացուեցաւ :

— Երէկ առաւօտ Յոյն երկտաւար մը կը խղուի ծովու բաշանեալ մէջ : Դժբաղդ երկտաւարը իր անխոհեմութեան զոհ կ'երթայ գրէթէ, վասնզի ծովը կը նետուի վերէն, առանց լողալ գիտնալ ի հաշիւ առնելու : Դժբաղդաւորն ամբռնք կըպատուին :

— Շարաթ առտու, Դարչը Եաքայի ընդհարեցանք նաւերը նուէն ընդհարեցան : Հին ընկերութեան Մալիլ նաւը, նոր ընկերութեան Զիւրն նաւին զարնուեցաւ : Թէեւ վրաս չկայ, բայց եթէ հին ընկերութեան նաւապետը չարունակին իրենց այս անխոհեմութիւնը կամ անուշագրութիւնը, կրնայ ըլլալ որ օր մը քանի մը հարկուր անձանց ծովամահ ըլլալն ողբանք, վասնզի առաջին անգամ չէ, որ այդ փոքրիկ կատակները տեղի կուենան հին ընկերութեան նաւապետներու կողմէ :

ԾԱՆՈՒՅՈՒՄ

ԱՃՈՒՐԳՈՎ ԾԱՌՈՒՆԵԼԻՐ ԱՌԱՐԱՆԵՐ

Պ. Վիլիէմ Բառու գորս մեկնելուն պատճառաւ, աճարկի պիտի դնէ, իր տան կահկարասիները, որ կըրտուեն Հայոց թմար, Բէշէրէ ճառքէն փողոց, ԶԱ թիւ տան մէջ : Ծախուելիք առարկաներն են աւալ և կերակրոց սենեակի փորագրեալ բաներ, բիւնօ, Ար. մեծիք, մատենադարան, դանաղան գրքեր, գորգեր, անկողիններ, լուսցամաններ և այլն :

Աճարկը պիտի սկսի, վերջիկեալ տան մէջ, Յուլիս 15—25 շրէրշաբթի օրը, կէսօրէն առաջ ժամը ճիշդ 9 ու կեսին :

Պր. Մ. Դ. Վ. պատիւ ունի ծաւրջերս տան տեսակ և ամեն լեղուով գրքի և լրագրի համար գործակալութիւն մը հաստատած է, քաղաքիս անգլիական նամակաւան մէջ :

Ագրապուած որ և է գրքը կամ լրագրի անմիջապէս կըբերուին :

ԱՐՇԱՆՈՅՍ Ի ՏՊԱՐԱՆ

ԴՐԱՄԱԿԱՆ			
	քամիս	թարիֆա	օղ
Արձաթ մէճիարի	23,15	25,05	20
Ռսիկ օսմանեան	125,	135,26	107,99
Սթէրիլի	137,25	148,54	148,57
Ռսիկ գաղրիկան	109,30	118,49	94,60
Վեյցոց	104		
Հիւանդ	60,50		
Մէթալիք	62,50		
Թղթալքամ	1000,		

ՊԱՇՏՈՆԱՏՈՒՆՔ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ

ՀՐԴԵՀԻ

QUEEN INSURANCE COMPANY

ԹԱԳՈՒՀԻ

ՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԲՆԵՐՈՒԹԻՒՆ ԼԻՎՐՈՒԹԵԱՆ ԲՆԵՐՈՒԹԻՒՆ ԼԻՎՐՈՒԹԵԱՆ ԲՆԵՐՈՒԹԻՒՆ ԼԻՎՐՈՒԹԵԱՆ

Գրամուգրուի 2,000,000 Անգ. տիկ

Պոյն բնիկութիւնը Փոքր Արիւր գիտուր քաղաքացի Բարմանիւր, Սալիւրի, Արիւրիկան կըղեայ, Բաւիլի և Գաւաթանի մէջ ճիւղեր հաստատած են :

Կեղբունական Պաշտօնատուն

Յրանկայ թագ Բիւկ Խալիլաշիւի ֆէրմանէն թիւ 8

Բնդհանուր գործակալ ՃՈՆ Ա. Ա. ԿՈՒՐ

ԳՐԱՄԱԿԱՆ

Բէշտիւրաճիլար պաշի Մէֆերան խան վերի յարկը թիւ 3 ուր պէտք է գիտն ամեն տեղեկութեանց համար :